17.036.2
COBISS.SR-ID 513150645

МИЛОВО СХВАТАЊЕ ПРАВДЕ КАО „ВИШЕГ ЗАДОВОЉСТВА БЕЗБЕДНОСТИ“

Ненад Цекић[1*]
Одељење за филозофију
Универзитет у Београду, Филозофски факултет

1 * ncekic@f.bg.ac.rs

МИЛОВО СХВАТАЊЕ ПРАВДЕ КАО „ВИШЕГ ЗАДОВОЉСТВА БЕЗБЕДНОСТИ“

Сажетак: *У савременој теорији морала и политике све су приметније „ревизионистичке“ тенденције које нека стандардна учења покушавају да реинтерпретирају или теоријски иновирају појмове којима оригинално није придаван велики значај. Такав је пример Милове употребе појма „безбедности“ унутар утилитаризма као општег погледа на етику и политичко делање. У савременим интерпретацијама Миловог учења појам безбедности добија посебну улогу, па се чак проглашава и „кључним задовољством“ на основу којег се може схватити идеја правде. Аутор на крају текста процењује имају ли оваква настојања упориште у Миловим оригиналним замислима.*

Кључне речи: *утилитаризам, задовољство, правда, безбедност*

У савременим реинтерпретацијама етичког учења најпознатијег утилитаристе Џона Стјуарта Мила (*John Stuart Mill*) појављују се и идеје које на први поглед не проистичу директно из његове темељне етичке теорије – самог утилитаризма. У реинтерпретативним напорима ове врсте (не само у случају Мила) у принципу је обично реч о настојању да се „промени перспектива“ и „поновно сагледају“ неке од основних замисли аутора који се, следствено томе, „изнова тумачи“ (насупрот пуком „приказивању“). Уобичајена консеквенца сваког „ревизионистичког“ читања јесте и довођење у први план појмова који у „класичним“ интерпретацијама текста нису заузимали кључна места у аргументацији. Један од типичних примера овакве „промене фокуса“ теоријске пажње јесу текући напори усмерени да се два важна концепта Милове етике и политичке филозофије – идеја „корисности“ и замисао слободе – доведу у међусобни склад. Последично, различити појмови који у „класичним“ интерпретацијама нису имали запажену улогу добиће на значају. Један од таквих појмова јесте и појам безбедности.

„Очеви утилитаризма“, Бентам (*Bentham*) и Мил, утилитаристичку замисао о корисности као основе морала видели су као једноставну и здраворазумски прихватљиву. Управо због тога, основна идеја Миловог утилитаризма, али и утилитаризма уопште, може стати у две његове чувене реченице:

„Према уверењу које корисност или *принцип највеће среће* усваја као фундаментални принцип морала, наше радње су исправне утолико уколико воде унапређењу среће, а неисправне уколико имају тенденцију да изазову уназађење среће. Под срећом се подразумева задовољство и одсуство бола; под несрећом бол и одсуство задовољства“ (Mill, 1969: 210).

Појмове задовољства и среће овде није неопходно посебно анализирати јер Мил у својим текстовима не оперише „техницизираним“ верзијама ових појмова, иначе карактеристичним за савремене верзије утилитаризма. Напросто, он претпоставља да су његове речи јасне и блиске сваком читаоцу коме је *Утилитаризам* као серија новинских чланака био намењен.[2] Ни најновија „ревизионистичка“ читања Милових дела, наравно, не доводе у питање основну Милову утилитаристичку идеју. Међутим, у њима су присутна очигледна настојања да се неки централни појмови који међусобно не делују сасвим усклађено доведу у оквир јединственог (утилитаристичког) система. Међу појмове за које се на први поглед не може видети у којој су вези са корисношћу као јединственим критеријумом морала спадају и за теорију морала и политичког

2 Милов *Утилитаризам* је првобитно (1861. године) објављен као серија чланака у магазину *Fraser* који је био намењен општој читалачкој популацији.

деловања кључни појмови правде и слободе. А појам *безбедности* се у овим (ре)интерпретацијама појављује у различитим улогама.

Савремена тумачење правде као *кључног* „вишег задовољства безбедности“ свакако спада међу ревизионистичка читања Милових дела. Иако Мил расправља о проблемима (граница) безбедности, сама замисао безбедности као врсте осећања („вишег задовољства“) пре припада интерпретаторима него што Мил на њој инсистира. Ипак, за реинтерпретаторске подухвате она је битна зато што може да послужи као мост између корисности, са једне стране, и правде и слободе, са друге стране. Корисност је увећање среће. Срећа се ослања на непосредно задовољство. То значи да ако је безбедност нешто вредно – она мора бити повезана са *неким* задовољством. Да би се од непосредне утилитаристичке идеје да је задовољство (и само задовољство) оно што је „добро“ дошло до идеје безбедности као *кључног* међу свим „задовољствима“, неопходно је међусобно сагледати (и реинтерпретирати) три аспекта Миловог учења: 1) учење о квалитативној разлици између „виших“ и „нижих“ задовољстава; 2) Милов став да „виша“ задовољства у моралном одлучивању (или процени) увек имају одлучујућу предност (обично се каже „примат“); и 3) (ревизионистички) став према којем баш осећање безбедности има примат у области виших задовољстава.

Кренимо редом.

ВИША И НИЖА ЗАДОВОЉСТВА

Своје разликовање између виших и нижих задовољстава Мил уводи у другом поглављу свог *Утилитаризма*. Уочавање ове разлике требало би да буде одбрана од напада да је утилитаризам „учење које је вредно једино свиње“.[3] Позивајући се на епикурејску традицију, Мил на препознати напад одговара следећим речима:

„Када год су нападани на тај начин, епикурејци су увек узвраћали да људску природу у понижавајућој светлости представљају не они већ њихови тужиоци, јер се њихова оптужба заснива на претпоставци да људска бића нису способна ни за каква друга задовољства осим за она за која су способне и свиње. (...) Људска бића имају способности које су узвишеније него што су животињски прохтеви, те када их једном по-

3 Ова карактеризација (бентамовског) утилитаризма обично се рутински и без навођења извора приписује Томасу Карлајлу (Thomas Carlyle), с којим је Мил био у интензивној комуникацији. Према расположивим изворима, сама формулација примедбе може се наћи у Карлајловим Позним памфлетима, односно у последњем од њих – есеју о језуитизму (Carlyle, 1969: 77).

стану свесна, она не сматрају за срећу ништа што не садржава њихово задовољење“ (Mill, 1969: 211).

Дакле, људи имају способности које надмашују животињске склоности. Када човек постане свестан ових способности, онда он ништа што не укључује њихово задовољење не сматра срећом. У више способности спадају интелект, машта и морални осећаји (Mill, 1969: 210–211; Mill, 1977: 277–278). Мил сматра да човек *као врста* јесте способнији за квалитетнија задовољства од животиња. Али, и у оквиру човекове врсте постоје квалитетнији и мање квалитетни појединци. Стога је Мил потпуно убеђен да се људи који су способни и за вишу и за нижу врсту задовољства никада не би намерно и свесно одрекли виших задовољстава у корист нижих, тј. „срозали на нижи ниво постојања“ (Mill, 1969: 211). То, коначно, значи да су виша задовољства „интринсично“ (по себи) боља од нижих – да имају вредносни „примат“.

ПРИМАТ ВИШИХ ЗАДОВОЉСТАВА

Проблем статуса и тзв. „примата виших задовољстава“ у Миловој филозофији морала (и политике) и данас је предмет жучних расправа. Међутим, и поред расправа које се већ век и по воде уз много контроверзи, сам Милов текст који се односи на ово питање изгледа сасвим недвосмислено. Наиме, о односу виших и нижих задовољстава Мил каже следеће:

„Од два задовољства пожељније је оно којем сви или готово сви који су искусили оба дају одлучну предност, независно од неког осећања моралне обавезе да то учине. Ако они који су на компетентан начин довољно упућени у два задовољства једно од њих стављају толико изнад оног другог да му дају првенство чак и поред тога што знају да је оно друго праћено већом количином незадовољства, и не би га се одрекли зарад ма које количине неког другог задовољства за које су по својој природи способни, онда имамо право да оном задовољству којем се даје првенство припишемо квалитативну супериорност која толико премашује квантитет да га компаративно чини безначајним“ (Mill, 1969: 25, 211).

Суђит Кумар (*Sujith Kumar*), аутор једног од најновијих приказа Миловог учења, ово Милово запажање коректно сажима на следећи начин: „Под ’вишим’ задовољством Мил подразумева задовољство које је бесконачно супериорније од нижих, зато што се ниједна количина било ког нижег задовољства не може преферирати у односу на било коју количину вишег задовољства. (…) Виша задовољства су толико фундаментал-

но супериорнија у односу на нижа да је питање квантитета приликом њиховог поређења ирелевантно“ (Kumar 2013: 52). Овакво хијерархизовање вредности обично се доводи у везу са Ролсовом (*Rawls*) популарном идејом „лексикографског“ или „лексичког“ уређења: „... рангирање различитих врста задовољстава с обзиром на њихове инхерентне квалитете врло је посебан случај уређивања преференција, тј. лексикографско (или лексичко) уређење. Лексичко уређивање је врло посебно рангирање зато што оно захвата дисконтинуитет интринсичне вредности изазван бесконачном супериорношћу виших задовољстава у односу на нижа: не постоји коначна количина, ма колико велика била, нижег задовољства која по вредности икада може бити једнака макар делићу вишег задовољства“ (Riley, 2011: 120; уп. Rawls, 1971: 46–50).

ПРИМАТ ПРАВДЕ (КАО ДЕРИВАТА ОСЕЋАЊА БЕЗБЕДНОСТИ)

У „класичној“ интерпретацији Милове филозофије појам безбедности обично се асоцира са тзв. „принципом штете“ (или „принципом слободе“) изнетим у његовом спису *О слободи*. Објашњење појма слободе кроз „принцип штете“ налази се у следећем Миловом пасусу:

„Циљ овог огледа јесте да утврди један веома једноставан принцип који треба апсолутно да управља свим поступцима друштва према појединцу који се тичу принуде и контроле, било да су средства која се користе физичка сила у облику законских казни или морални притисак јавног мњења. Тај принцип јесте да је једини циљ ради којег је људски род, индивидуално или колективно, овлашћен да се умеша у слободу поступања било ког свог члана – самозаштита“ (Mill, 1977: 223).

Другим речима, друштво против појединца може употребити силу само ради превенције наношења штете другима, тј. ради заштите *безбедности* других појединаца. Оно што друштво треба да штити јесу индивидуална права свих чланова друштва.

Невољу за Милове интерпретаторе и следбенике представља чињеница да се у Миловим делима лако могу пронаћи и сугестије према којима слобода – конкретно слобода мишљења и изражавања – има *апсолутну* вредност, за коју се не види *како* проистиче из корисности. Примера ради, он каже:

„Гола моћ је нелегитимна. Ни најбоља влада на њу нема више права него најгора. Принуда је једнако штетна, па чак и штетнија када се користи у складу са јавним мњењем, а не насупрот њему. И да цело чо-

вечанство изузев једног појединца има једно мишљење, а да један појединац има супротно, човечанство не би имало више права да уђутка тог појединца него што би он, када би имао моћи, имао права да уђутка човечанство“ (Mill, 1977: 229).

Из самог текста уопште није јасно који су тачно разлози због којих правоверни утилитариста у име „опште среће“ не би имао права да „уђутка“ неку „штеточину“, посебно ону која није у праву. Ако се уз ово запажање у обзир узме и чињеница да су списи *О слободи* и *Утилитаризам* објављени у размаку од само две године, што би значило да Мил није имао времена за промену сопствених уверења, поставља се питање како се овај „веома једноставни принцип“ (слободе) односи према утилитаристичком врховном моралном принципу – принципу корисности. Мил се труди да читаоца увери како између принципа слободе (што се своди на заштиту индивидуалних права) и принципа корисности *нема* напетости. Зато он просто проглашава следеће:

„Умесно је изјавити да се одричем било какве предности која би у корист мог аргумента могла бити изведена из идеје апстрактног права, као ствари која је независна од корисности. Корисност сматрам коначним призивом у погледу свих моралних питања. Међутим, то мора бити корисност у ширем смислу, која је заснована на трајним интересима човека као прогресивног бића“ (Mill, 1977: 224).

Ова Милова аргументација, као и теоријска тензија која евидентно постоји између Милових темељних идеја о корисности и слободи нашироко су расправљани у етичкој и политичкој теорији. Заправо, може се рећи да је расправа још увек у току и да се своди на два у основи опречна настојања: једни покушавају да Милов утилитаризам „либерализују“, други да његов либерализам „утилитаризују“. Како год да ова расправа заврши, остаје чињеница да се све до појаве најновијих „ревизионистичких“ интерпретација Милових дела „принцип штете“ (тј. „принцип слободе“) сматрао темељцем његових погледа на „дијалектички“ однос индивидуалне слободе и принудних механизама којима друштво као целина располаже. У том „дијалектичком“ контексту, безбедност појединца се штити *принудом*, баш зато да би *слобода* уопште била могућа. Ова аргументација, иако Мил тврди супротно, не мора да иза себе има утилитаризам као „залеђину“. Она, будући да се *не* ослања на Милову темељну идеју среће као задовољства, може остати и у теоретском вакууму који је одваја од остатка Миловог учења. Управо због тога се, ради могућег разрешења ове напетости и разјашњења Милових погледа на појам безбедности, мора разјаснити и његова замисао правде у којој се безбедност јавља као важан фактор.

Мил каже да је правда за утилитаристу битна јер се за овај појам везују јаки сентименти. Ова замисао правду повезује са задовољством и срећом као „извором“ морала. Савременим метаетичким речником речено, правда је термин који релативно неодређено дескриптивно значење комбинује са јаким вредносним набојем који има тенденцију да изазове осећања. Идеја праведности је у Миловој филозофији нераскидиво повезана са поштовањем моралних права:

„Правда не подразумева само то да је нешто исправно учинити, а неисправно не учинити, већ и нешто што појединац од нас може захтевати као своје морално право. (…) Кад год постоји неко право, ту је реч о случају правде“ (Mill, 1969: 251).

Управо нам „морална права“ дају осећај безбедности „који је по свачијем осећању највиталнији од свих интереса“. Зато безбедност коју правда треба да заштити има посебну улогу:

„Ова [безбедност], после физичке исхране, најнужнија од свих наших потреба може се остварити само ако машинерија која нас њоме снабдева без ометања активно ради. Стога наше поимање захтева који упућујемо ближњима да се удруже у настојању да нам осигурају сам основ нашег постојања привлачи осећања која су много интензивнија од свих осећања која се тичу обичних случајева корисности, тако да разлика у степену (као што је чест случај у психологији) постаје реална разлика по врсти“ (Mill, 1969: 251).

Овај пасус је савременим интерпретаторима Миловог учења помогао да му припишу став да је „задовољство правде“ толико интензивно да га морамо сматрати *квалитативно* супериорнијим у односу на друга виша задовољства. На основу цитираних Милових реченица Џонатан Рајли (*Jonathan Riley*) „миловску“ правду окарактерисао је на следећи начин: „Више задовољство правде које Мил означава као пријатно осећање безбедности јесте комплексна морална емоција која као један од својих састојака има идеју једнаких права и сродну идеју кажњавања преступника који крше туђа права, заједно са извесним нижим задовољствима која обухватају и олакшање патње, што је све заједно стопљено у једињење или органску целину која може да изгледа једноставно утолико што њених састојака нисмо свесни, осим ако их анализом намерно не призовемо у свест“ (Riley, 2013: 106–107). Рајли је сасвим уверен да Мил правду (а самим тим и безбедност) види као нешто што има приоритет у Миловом виђењу утилитаризма: „Квалитативна супериорност задовољства праведности у односу на супарничке врсте задовољстава подразумева да свака одговарајуће компетентна особа с циљем максимализације сопствене среће и по квалитету и по квантитету питањима правде даје

апсолутни приоритет у односу на супарничка разматрања. Сваки од тих појединаца добровољно ће у својим интеракцијама са сличним појединцима такав приоритет дати правди зато што им се може веровати да ће узвратити истом мером. Штавише, њихова максимализација сопствене среће логички је компатибилна са максимализацијом среће њихових ближњих и на тај начин са општом срећом која се схвата само као симултана максимализација свачије личне среће. Његово лично осећање безбедности максимализовано је ако и само ако је и исто осећање сваког другог максимализовано зато што морално осећање подразумева да су *свима расподељена једнака права*. Кодекси који расподељују једнака права и дужности једини су извор вишег задовољства безбедности које је повезано са моралним сентиментом правде" (Riley, 2011: 126).

Рајли је толико уверен у значај који појам безбедности има у Миловом утилитаристичком погледу на морал и политику да га третира као основ његовог, како он то каже, „необичног утилитаризма правила". Да разјаснимо, класични утилитаризам правила проистиче из запажања да се утилитаристички врховни морални принцип корисности не мора примењивати директно (или само) на поступке (што је позиција тзв. *утилитаризма поступака*). *Свакодневна* морална правила као непосредни водичи људског делања могу се такође вредновати на основу њихове корисности. Тако се добија *утилитаризам правила* који каже да је „… поступак исправан уколико је у складу са правилом чија је вредност прихватања за општу срећу макар онолико добра колико и вредност прихватања ма ког правила које је доступно делатнику" (Brink, 2013: 81). Дакле, утилитаристи правила сматрају да на основу принципа корисности не треба вредновати појединачне поступке већ практична правила којима се руководимо у свакодневном животу. Појединачни поступак се може назвати исправним тек на основу сагласности неког поступка са тако оправданим правилом.

Иако до данашњег дана није јасно чак ни то да ли је Мил *уопште био* „утилитариста правила", Рајли у својој интерпретацији Милове позиције иде чак и даље од ове квалификације и Милов утилитаризам назива „необичним утилитаризмом правила". Какав је то „необични утилитаризам правила" којег Рајли приписује Милу? Одговор гласи:

„Милов необични и интригантни утилитаризам има изглед утилитаризма правила, иако учење о вишим задовољствима конзистентно иде у прилог приоритета правила правде на начин који није доступан стандардном утилитаризму правила који инсистира на хомогеној корисности. За Мила, неправедни поступци могу произвести више задовољстава ниже врсте него што то поштовање правила чини се могу, али већа ко-

личина нижих задовољства не може се, ма како се то људима чинило, по вредности изједначити чак и са делићем безбедности. Стога, кршење права једнака правима других никада неће моћи да унапреди срећу у Миловом смислу, иако без сумње постоји потреба да се правила правде пажљиво конструишу, тако што ће се употребом погодних посебних правила направити изузеци од уобичајених правила тако да је у случају било која два права јасно да се оно које је важније за унапређење безбедности не доводи у питање у ситуацијама у којима различита права ступају у конфликт“ (Riley, 2013: 109).

Оваквом одређењу Милове позиције готово да није потребан посебан коментар, осим једног: Мил уопште не каже оно што му Рајли приписује. Очигледно је да је реч о настојању да се једноставна утилитаристичка формула „највећа могућа срећа највећег могућег броја“ прилагоди интуицијама „непосредне моралне свести“ према којима су правда и слобода вредности за себе, тј. вредности којима није потребно утилитаристичко оправдање. Безбедност у овом контексту има улогу *нужног услова*: без безбедности нема ни правде ни слободе. Ако се пажљиво прочита шта је Рајли записао, следи да „необични утилитаризам правила“ који заправо и тврди да правда (на основу заштите безбедности) има интринсичну вредност јер је „део среће у Миловом смислу“ – среће која „обухвата“ правду. Међутим, нема „среће у Миловом смислу“, бар не на Рајлијев начин. Као што смо видели, Мил јасно каже (и на томе недвосмислено инсистира) да се „под срећом подразумева задовољство и одсуство бола; под несрећом бол и одсуство задовољства“ (Mill, 1969: 210). Простим читањем оригиналног Миловог текста постаје јасно да гломазни „необични утилитаризам правила“ суштински не постиже свој циљ – помирење принципа корисности са разноликим условима (од семантичких, преко садржинских до здраворазумских) које намеће сувисла употреба *појмова* „слобода“, „правда“ и „безбедност“.

ПРИМЕДБА ЗА КРАЈ: ПОЈАМ БЕЗБЕДНОСТИ И УТИЛИТАРИСТИЧКИ РЕВИЗИОНИЗАМ

Сугерисали смо већ да је схватање правде као „вишег задовољства безбедности“ у основи ревизионистичко. Иако Мил заиста ставља јак акценат на појам правде у петом поглављу свог *Утилитаризма*, чини се да се идеја „вишег задовољства правде“ као темељне моралне вредности просто не уклапа у целину Миловог учења. Има неколико разлога зашто се таква оцена може изрећи.

Пре свега, треба имати у виду шта Мил дословно говори. Говорећи о правима које правда треба да штити, он каже: „Имати право... јесте имати нешто у чијем поседовању друштво треба да ме штити. Ако неко приговори ’Зашто друштво то треба да чини?’, ја му као разлог не могу навести ништа друго осим *опште корисности*“ (Mill, 1969: 250). Дакле, овде се правда, а самим тим и „осећање безбедности“, види као „инструментално корисна“, што се сасвим уклапа у глобални утилитаристички поглед на свет, али не и у тезу да је „осећање безбедности“ толико вредно да има апсолутни морални примат.

Осим тога, поборници идеје о примату безбедности ни не помињу проблеме које Милов „квалитативни утилитаризам“ већ има. Наиме, сама подела задовољства на „виша“ и „нижа“ јесте проблематична и недоречена, што у етичкој литератури има карактер „општег места“. Укратко речено, сваки покушај разврставања задовољстава по „висини“ напросто имплицира њихову квантитативну разлику.

Коначно, будући да је већ сама могућност разликовања виших и нижих задовољстава упитна, још је проблематичније тврдити да „задовољство безбедности“ има апсолутни приоритет. Пре свега, то би била већ друга примена идеје „лексичког уређења“ унутар Миловог учења, иако уопште нема назнака да би ову идеју Мил прихватио. Иако постоји сугестија у том смислу, у самом Миловом тексту не постоји довољно поткрепљење тезе да би он пристао на тврдњу да је „више задовољство безбедности“ заправо „највише од свих виших задовољстава“ – укратко, „највише задовољство“. Није ту проблем у безбедности или правди самој по себи. Ствар је у томе што Мил не даје ни назнаке како би се виша задовољства могла *међусобно* поредити. „Виша“ задовољства су „виша“ у односу на „нижа“. Међутим, ако су виша сва задовољства по квантитету бесконачне (или бар немерљиве) величине (јер су увек „виша“ од ма којег „нижег“ задовољства) – онда их ни нема смисла хијерархијски рангирати.

Савремени тумачи Миловог дела превиђају једну важну чињеницу. Чак ни са утилитаристичке тачке гледишта није нужно осећање безбедности сагледавати као било какво „задовољство“ (па било оно и „више“). Иако осећање безбедности само по себи није задовољство, оно може бити *услов* свих могућих задовољстава. Наиме, „небезбедан“ човек тешко да се може препустити било којим „задовољствима“ *пре* него што претходно реши питање сопствене безбедности. То не значи да у овом мучном послу мора (или треба?) и да ужива.

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

Brink, D. (2013). Mill's Progressive Principles. Oxford University Press.

Carlyle, T. (1969). Latter Days Pamphlets, „Jesuitism“. In Ralli, A. (Ed.) (1696). *Guide to Carlyle*, vol. II, New York: Haskel House.

Kumar, S. (2013). *Mill: A Guide for The Perplexed*. London and New York: Bloomsbury.

Mill, J. S. (1969). *Utilitarianism*, *Collected Works of John Stuart* Mill, Vol. X, *Essays on Ethics, Religion and Society*. Toronto: Toronto University Press.

Mill, J. S. (1977). *Utilitarianism*, *Collected Works of John Stuart* Mill, Vol. XVIII, *Essays on Politics and Society*. Toronto: Toronto University Press.

Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Harvard and Oxford: Harvard University Press.

Riley, J. (2011). Optimal Moral Rules and Supererogatory Acts. In: *John Stuart Mill and the Art of Life*. Oxford: Oxford University Press.

Riley, J. (2013). Mill's Greek Idea of Individuality. In John Stuart Mill (Ed.) (2013). *A British Socrates*. London: Palgrave Macmillan.

MILL'S CONCEPTION OF JUSTICE AS A „HIGH PLEASURE OF SECURITY"

Nenad Cekić
University of Belgrade, Faculty of Philosophy

Summary

In contemporary ethical theory and political philosophy „revisionist" accounts of some key terms take very prominent place. The current debate on the role of the notion of security within Mill's conception of justice is an example of this trend. In some contemporary works on Mill's utilitarianism, the notion of security (or safety) takes a key role. The author examines whether these revisionist attempts are grounded in Mill's original work.

Key words: *utilitarianism, pleasure, justice, security*